

Seat No. : _____

MA-119

March-2019

M.A., Sem.-III

501 : History

(Gujarat : History, Culture & Archaeology)
(Optional)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) પ્રાગ-ઐતિહાસિક ગુજરાત પર નોંધ લખો. 14

અથવા

મૌર્યકાલીન ગુજરાત વિશે લખો.

(B) જોડકાં જોડો : (કોઈપણ ચાર) 4

A

B

(1) લોથલ	–	(a) સૌરાષ્ટ્રના ગવર્નર
(2) ધોલાવીરા	–	(b) મૈત્રકોની રાજધાની
(3) લાંગાણજ	–	(c) જુનાગઢ
(4) ગિરિનગર	–	(d) જંગલી પ્રાણીઓના હાડકાં
(5) વલ્લભી	–	(e) સિંધુ સભ્યતાનું નગર
(6) પુષ્યગુપ્ત	–	(f) બંદર (જહાજવાડો)

2. (A) મૈત્રકકાલીન ગુજરાતની સામાજિક અને આર્થિક સ્થિતિની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

મૈત્રકકાલીન શિલાલેખ અને કોપર પ્લેટો પર નોંધ લખો.

(B) ખાલીજગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4

- (1) રાજધાની નગર વલ્લભી _____ શાસકો દ્વારા શાસિત થયું હતું. (મૈત્રકો, પરમારો)
- (2) મૈત્રકોએ ગુજરાતમાં _____ થી _____ સુધી શાસન કર્યું.
(ઈ.સ. 475 થી ઈ.સ. 776, ઈ.સ. 800 થી ઈ.સ. 1000)
- (3) _____ મૈત્રક વંશનો સ્થાપક હતો. (સુરસેન, ભટ્ટાર્ક)
- (4) મૈત્રકો _____ ના સામંતો હતા. (મૌર્ય, ગુપ્ત)
- (5) _____ એ છેલ્લા મૈત્રક રાજાની હત્યા કરી હતી. (રાષ્ટ્રકૂટ, આરબો)
- (6) મૈત્રક યુગ દરમિયાન _____ બૌદ્ધ ધર્મનું કેન્દ્ર હતું. (વડનગર, વલ્લભી)

3. (A) સિદ્ધરાજ જયસિંહની સિદ્ધિઓની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

સોલંકી કાલીન ગુજરાતની સામાજિક અને આર્થિક સ્થિતિનું મૂલ્યાંકન કરો.

(B) હા કે ના માં જવાબ લખો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (1) મૂળરાજ સોલંકી વંશનો સ્થાપક હતો.
- (2) મીનળદેવી કણ્ઠિવના માતા હતા.
- (3) કુમારપાળે બૌદ્ધ ધર્મને રાજ્યાશ્રય આપ્યો.
- (4) કુમારપાળ દ્વારા દ્વયાશ્રયની રચના થઈ હતી.
- (5) રુદ્રમહાલય વડનગરમાં આવેલો છે.

4. (A) ગુજરાતના બૌદ્ધ સ્થાપત્યોનું પરિક્ષણ કરો. 14

અથવા

ગુજરાતના પ્રાચીન પાણીના સ્ત્રોતો – તળાવો વિશે લખો.

(B) એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (1) પાટણની વાવ કોણે બંધાવી હતી ?
 - (2) મલાવ તળાવ ક્યાં આવેલું છે ?
 - (3) પાટણનું પ્રખ્યાત સરોવર કયું ?
 - (4) તળાજાની ગુફાઓ કોને સંબંધિત છે ?
 - (5) ઉપરકોટ ક્યાં આવેલું છે ?
-

Seat No. : _____

MA-119

March-2019

M.A., Sem.-III

501 : History

(Gujarat : History, Culture & Archaeology)
(Optional)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Write a note on pre-historic Gujarat. 14

OR

Write about Gujarat during Mauryan period.

- (B) Match the pairs : (any **four**) 4

A

B

(1) Lothal	–	(a) Governor of Saurashtra
(2) Dholavira	–	(b) Capital of Maitrakas
(3) Langhnaj	–	(c) Junagarh
(4) Girinagar	–	(d) Bones of Wild Animal
(5) Vallabhi	–	(e) Indus Valley City
(6) Pushyagupta	–	(f) Dockyard

2. (A) Discuss the Social & Economic Life of Gujarat during Maitrakas. 14

OR

Write a note on inscription & copper plates during Maitrakas.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

- (1) The capital city Vallabhi ruled by _____. (Maitrakas, Parmars)
- (2) The Maitrakas ruled Gujarat _____ to _____.
(475 to 776 A.D., 800 to 1000 A.D.)
- (3) _____ was the founder of Maitraka dynasty. (Sursen, Bhatarka)
- (4) Maitraka was feudatory of _____. (Maurya, Gupta)
- (5) _____ killed the last Maitraka king. (Rashtrakuta, Arabs)
- (6) _____ was the centre of Buddhism during Maitraka regime.

(Vadnagar, Vallabhi)

3. (A) Discuss the achievements of Siddharaj Jaysinh. **14**

OR

Evaluate the Social & economics condition during the reign of Solanki dynasty.

- (B) **True or false : (any three)** **3**

- (1) Mulraj was the founder of Solanki dynasty.
- (2) Minal Devi was the mother of Karndev.
- (3) Kumarpal patronised Buddhism.
- (4) Dvayasray has written by Kumarpal.
- (5) Rudramahalay is seen at Vadnagar.

4. (A) Narrate the Buddhist architecture of Gujarat. **14**

OR

Write about ancient water reservoirs of Gujarat.

- (B) Answer in **one** sentence : (any **three**) **3**

- (1) The step well of Patan built by _____
- (2) Malav Talab located at _____
- (3) The famous lake of Patan is _____
- (4) The caves of Talaja related to whom ?
- (5) Where is Uparkot ?

MA-119

March-2019

M.A., Sem.-III

501 : History

(Social Change in Gujarat during the 20th Century)
(Optional)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) 20મી સદીના પ્રારંભની ગુજરાતની આર્થિક અને સામાજિક સ્થિતિ ચર્ચો. 14
- અથવા**
- 19મી સદીના ઐતિહાસિક વારસા પર નોંધ લખો.
- (B) જોડકાં જોડો : (ગમે તે ચાર) 4
A	B
(1) ગુજરાતમાં શિક્ષણનો પ્રણેતા	– (a) ઈ.સ. 1913
(2) ગુજરાતમાં શિક્ષણના પિતા	– (b) અરવિંદ ઘોષ
(3) ડાંડિયોના સ્થાપક	– (c) સુરત
(4) કોંગ્રેસનું અધિવેશન	– (d) વીર નર્મદ
(5) 'ભવાની મંદિર' પુસ્તકના રચયિતા	– (e) રણછોડલાલ ઝવેરી
(6) માનગઢ હત્યાકાંડ	– (f) લોર્ડ એલ્ફિન્સ્ટન
2. (A) સયાજીરાવ ગાયકવાડની પ્રવૃત્તિઓ વિસ્તારથી આલેખો. 14
- અથવા**
- આદિવાસી ભગત આંદોલન વિશે સમજાવો.
- (B) ખાલીજગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4
(1) ગુજરાતમાં સામાજિક ક્રાંતિના અગ્રદૂત _____ હતા.	(સયાજીરાવ ગાયકવાડ, પીલાજી ગાયકવાડ)
(2) મામાસાહેબ ફડકે _____ કાર્યકર હતા.	(સામ્યવાદી, ગાંધીવાદી)
(3) વનિતા વિશ્રામની સ્થાપના _____ માં થઈ હતી.	(વડોદરા, સુરત)
(4) દેવી આંદોલન _____ ઓની સાથે સંકળાયેલું છે.	(ખેડૂતો, આદિવાસી)
(5) કાળિપરાજ _____ નું નામ છે.	(જનજાતિઓ, ઉદારવાદીઓ)
(6) ભગત આંદોલનના પ્રણેતા _____ છે.	(મોતીલાલ તેજવત, ગોવિંદ ગુરુ)

3. (A) અનસૂચાબેન સારાભાઈ અને પુષ્પાબેન મહેતાનું ગાંધીવાદી કાર્યકર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. 14

અથવા

અમદાવાદ મજૂર મહાજન સંઘની પ્રવૃત્તિઓ આલોખો.

(B) હાકે ના માં જવાબ આપો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (1) ઠક્કરબાપાનું પુરું નામ અમૃતલાલ વિઠ્ઠલદાસ ઠક્કર હતું.
- (2) ભીલ સેવા મંડળના સ્થાપક ગાંધીજી હતા.
- (3) કુલચંદભાઈ શાહે દેશભક્તિ ગીતો લખ્યા હતા.
- (4) રવિશંકર મહારાજનો જન્મ રાઘુ ગામમાં થયો હતો.
- (5) ગ્રામ દક્ષિણામૂર્તિના સ્થાપક નાનભાઈ ભટ્ટ હતા.

4. (A) સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતમાં સામાજિક પરિવર્તન પર નોંધ લખો. 14

અથવા

‘સેવા’ની પ્રવૃત્તિઓ વિસ્તારથી આલોખો.

(B) એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ત્રણ) 3

- (1) પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજના ક્યારે દાખલ થઈ ?
- (2) સેવાના સ્થાપક કોણ હતા ?
- (3) સેવાનું પુરું નામ જણાવો.
- (4) કઈ પંચવર્ષીય યોજનામાં નબળા વર્ગોને વધુ મહત્ત્વ અપાયું હતું ?
- (5) ગુજરાત રાજ્યનો જન્મ ક્યારે થયો ?

Seat No. : _____

MA-119

March-2019

M.A., Sem.-III

501 : History

(Social Change in Gujarat during the 20th Century)
(Optional)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss the economic & Social condition of Gujarat on the eve of 20th Century. 14

OR

Write a note on historical legacy of the 19th Century.

- (B) Match the pairs : (any **four**) 4

A

B

(1) Pioneer of education in Gujarat	–	(a) 1913 A.D.
(2) Father of education in Gujarat	–	(b) Arvind Ghosh
(3) Dandiyo's founder	–	(c) Surat
(4) Conference of Congress	–	(d) Vir Narmad
(5) Writer of 'Bhavani Mandir'	–	(e) Ranchhodlal Zaveri
(6) Managarh Massacre	–	(f) Lord Elphinstone

2. (A) Explain in detail the activities of Sayajirav Gaikwad. 14

OR

Explain about the Adivasi Bhagat Movement.

- (B) Fill in the blanks : (any **four**) 4

- (1) The pioneer of social revolution in Gujarat was _____.
(Sayajirav Gaikwad, Pilaji Gaikwad)
- (2) Mamasahab Phadke was _____ worker. (Communist, Gandhian)
- (3) The establishment of Vanita Vishram had done at _____. (Vadodara, Surat)
- (4) Devi Andolan concerned with _____. (Farmers, Adivasis)
- (5) Kaliparaj was the name of _____. (Tribes, Liberals)
- (6) The pioneer of Bhagat Movement _____. (Motilal Tejavat, Govind Guru)

3. (A) Evaluate Ansuyaben Sarabhai & Pushpaben Mehta as Gandhian worker. **14**

OR

Sketch the activities of Ahmedabad Majur Mahajan Sangh.

- (B) **True or false : (any three)** **3**

- (1) The name of Thakkarbapa is Amrutlal Vitthaldas Thakkar.
- (2) Gandhiji was the founder of Bhil Seva Mandal.
- (3) Fulchandbhai Shah has written songs of Deshbhakti.
- (4) Ravishankar Maharaj was born at Radhu village.
- (5) Nanabhai Bhatt was the founder of Gram Dakshinamurti.

4. (A) Write a note on Social Change in post independence Gujarat. **14**

OR

Sketch the activities of SEWA in detail.

- (B) **Answer in one sentence : (any three)** **3**

- (1) When did First Five Year Plan implemented ?
 - (2) Who was the founder of SEWA ?
 - (3) Write complete name of SEWA.
 - (4) In which Five Year Plan, the more significance was given to weaker sections ?
 - (5) When did Gujarat State born ?
-